

Dokter down under (5)

Eén, twee, drie, pneumonie

Als het geïnfecteerd kan zijn, is het geïnfecteerd. Als het niet geïnfecteerd kan zijn, is het tóch geïnfecteerd. Aborigines hebben frequenter en ernstigere infecties dan blanke Europeanen. En ook veel extremer. Infecties of abscessen in de hersenen of in het ruggenmergkanaal zijn vrij zeldzaam, maar hier komen ze ongeveer veertig keer zo vaak voor als in de rest van Australië. Waarom, waarom?

De aboriginalbeschaving is vrij oud, zo'n 20.000 jaar. Vergeleken met 20.000 jaar geleden is er echter niet veel veranderd. Dit betekent dat zij 20.000 jaar geleden een tamelijk ontwikkeld volk waren dat rustig zijn bessen en bramen verzamelde, zonder al te veel problemen. Weinig stammenoorlogen, geen alcohol en het leven was goed. Omdat Australië een eiland is en overal ver vandaan ligt, was er weinig genetische inmenging. Toen 200 jaar geleden de Europese 'witte' mensen kwamen, namen die allerlei nieuwe bacteriën mee. Deze waren veel virulenter voor de aborigines. Hun immuunsysteem werd overdonderd, vergelijkbaar met de pest in Europa in de Middeleeuwen en de influenza in het vroege Amerika. Nu wonen veel aborigines nog steeds in verafgelegen dorpjes, dus ze komen ook nog steeds maar zelden in aanraking met bepaalde 'westerse' bacteriën. Aborigines zijn simpel gezegd niet opgewassen tegen bepaalde micro-organismen. Ze doen het vaak prima zolang ze borstvoeding krijgen, maar vanaf een maand of zes beginnen de eerste infecties.

Een 27-jarige aboriginalman kwam vandaag op de Spoedeisende Hulp binnen met koorts, kortademigheid en een productieve hoest. Eén, twee, drie, pneumonie. Nu was de longontsteking niet zijn grootste probleem als wel het feit dat hij in zijn leven al zoveel verwaarloosde longpestjes had opgelopen dat zijn luchtwegen niet meer goed in staat waren om te doen waarvoor ze zijn gemaakt.

Hij had een infectieuze exacerbatie van bronchiëctasieën en zag er pre-terminaal uit. Deze man had de meest indrukwekkende trommelstokvingers en tenen die ik ooit heb gezien. En dat op zijn leeftijd en allemaal door verwaarloosde infecties.

Een andere patiënt, een aboriginalvrouw, werd ingevlogen vanuit haar dorp ver weg. Ze was vijf dagen geleden op haar linkerknie gevallen (tijdens een vechtpartij toen ze te veel had gedronken). De knie was warm geworden. En wat pijnlijk. Moeite met lopen. De lokale arts dacht aan een pyogene artritis van de knie en had haar dus ingestuurd.

Op de Spoedeisende Hulp zag ik vervolgens een niet-zieke vrouw met een schaafwond op de knie. Ze kon de knie nog volledig bewegen en er zelfs mee lopen, dus een knie vol pus leek me onwaarschijnlijk. In mijn opinie paste het klinische beeld het best bij een cellulitis. Dus (intraveneuze) antibiotica moest volstaan.

Ze was ingezonden voor de orthopedisch chirurg en ik overlegde met hem. Omdat aborigines 'anders' zijn, werd gesuggereerd om de knie toch maar te aspireren. En ja, bij aspiratie zoog ik er zo 20 ml pus uit. Goed bewijs voor een septische knie. Ongelooflijk. Dus alsnog naar de operatiekamer.

DE FOTO IS HELAAS
NIET BESCHIKBAAR
VOOR INTERNET

Aborigines zijn anders. Ze krijgen overal infecties en zien er pas ziek uit als ze op sterven na dood zijn. Preventie en voorlichting zouden verbetering kunnen brengen in de incidentie van infectieziekten. De substantiële hoeveelheden energie en geld die hier in programma's voor preventieve geneeskunde of chronisch zieken worden gestoken, lijken weinig succesvol. Immunisatiepercentages zijn laag, therapietrouw is bedroevend, en verder is de opkomst voor de vervolgsafspraken laag. En dat terwijl het percentage chronisch zieken hier relatief hoog is: 15 procent van de aborigines heeft bijvoorbeeld diabetes type 2. Een HbA1c van 10 is vaak 'acceptabel'. Zelfs dialysepatiënten laten hun

dialyse soms een weekje schieten en komen dan op de Spoedeisende Hulp omdat ze kortademig zijn.

Het resultaat is dat de meeste artsen hier komen werken in de acute geneeskunde. De acuut zieken en acute ziektebeelden zijn vaak extreem en interessant. Mensen zijn 'echt' ziek. Er is hier voorlopig nog geen markt voor Botox, whole-body-scans, liposuctie of andere vormen van 'wensgeneeskunde'. ■

Gerben Keijzers,
arts in opleiding tot emergency physician in Australië